

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Vår dato: 27.02.2017
Deres dato: 05.12.2016
Vår referanse: FA
Deres referanse: 16/7270

Høringssvar – NOU 2016:12 Ideell opprydding

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) viser til høring av NOU 2016:12 Ideell opprydding fra Kulturdepartementet datert 5. desember 2016, og avgir med dette vårt høringssvar.

NHO organiserer over 25 000 bedrifter, herunder også virksomheter som kan defineres som ideelle.

I det følgende vil NHO gi noen generelle kommentarer til utvalgets konklusjon. Det vil i tillegg knyttes korte kommentarer til enkeltpunkter i utredningen, samt at NHO ser behov for noen generelle betraktninger.

Til forslaget

NHO ser at det er argumenter både for og mot en statlig kompensasjonsordning for historiske pensjonskostnader, som omtalt i NOU 2016:12 Ideell opprydding. NHO har kommet til at organisasjonen kan støtte utvalgets forslag.

NHO ser at det er hensyn som taler for en slik ordning, og vi vil i den forbindelse særlig peke på at de aktuelle ideelle aktører i en tidlig periode har opplevd det som en klar forutsetning at de måtte ha offentlig tjenstepensjonsordning for sine ansatte.

Det er likevel grunn til å understreke at NHO legger til grunn at skjæringspunktet for hvilken periode kostnader skal dekkes for, *senest* settes til utgangen av 2009. NHO kan ikke se at administrative hensyn bør veie tyngre enn den betydelige merkostnad det vil innebære for staten å dekke en lengre periode enn til utgangen av 2009. Det må også tillegges vekt at det dreier seg om avtaleforhold som de ideelle organisasjonene, i hvert fall til en viss grad, har gått inn i med bevissthet rundt sine forpliktelser.

Det må også påpekes at flere ideelle aktører har endret pensjonsordning i tråd med endrede forutsetninger. Hvorvidt man burde forventet at alle ideelle aktører raskt tilpasset seg en ny virkelighet, bør absolutt være gjenstand for diskusjon. Kompensasjonsordningen bør ikke fremstå som en uforutsett fordel for dem som har utsatt en nødvendig beslutning om å gå over til en mer bærekraftig pensjonsordning. Det kan således fremføres vektige argumenter for at skjæringspunktet bør settes tidligere.

Utvalget legger til grunn at staten bør ta ansvar for å dekke historiske pensjonskostnader som har oppstått som følge av at ideelle organisasjoner innenfor helse- og sosialområdet har utført lovpålagte oppgaver innenfor disse områdene. Likevel påpeker utvalget at det ikke kan se ut til at det generelt grunnlag kan sies å foreligge en rettslig forpliktelse for staten til å dekke slike kostnader. NHO deler denne oppfatningen. Videre ser vi grunn til å fremheve utvalgets argument rundt at dette er utgifter staten uansett kan måtte dekke som følge av rettsprosesser rundt slike kostnader. Av samfunnsøkonomiske hensyn fremstår det derfor som formålstjenlig å unngå langvarige og kostbare rettsprosesser rundt disse spørsmålene.

NHO deler videre utvalgets vurdering av at det eventuelt kun må være *fremtidige* kostnader knyttet til historiske pensjonsrettigheter opptjent før utgangen av 2009 som skal være gjenstand for en eventuell kompensasjonsordning.

I utredningens kapittel 9 skisserer utvalget alternative løsninger for dekning av historiske pensjonskostnader. Utvalget peker på tre hovedalternativer for en slik dekning (hvorav alternativ 1 og 2 nedenfor er varianter av samme løsning):

1. Årlig dekning ved å overføre pensjonsrettighetene til Statens pensjonskasse (SPK).
2. Årlig dekning til kommunale tjenestepensjonsordninger via statsbudsjettet eller fra eget fond.
3. Et engangsoppgjør.

Etter en nærmere vurdering faller utvalget ned på at den mest hensiktsmessige løsningen er alternativ 1, altså en årlig dekning ved å overføre pensjonsrettighetene til Statens pensjonskasse. NHO deler denne oppfatningen, og antar at dette samlet sett vil gi den beste løsningen for en eventuell kompensasjonsordning.

Generelt om ideelle og private virksomheter

NHO mener at ideell sektor er en del av privat sektor med en egenverdi som går langt ut over rollen som tjenesteleverandør på vegne av det offentlige. Ideell sektors viktige samfunnsrolle må sikres gode rammevilkår og uavhengighet.

Privat sektor omfatter både ideelle profesjonelle tjenesteleverandører og profesjonelle tjenesteleverandører organisert som selskaper. Begge deler av privat sektor spiller en verdifull rolle som samarbeidspartner for det offentlige i utførelsen av viktige velferdsfunksjoner.

NHO mener at tjenesteleverandører som deltar i konkurranse om å levere tjenester på vegne av (og finansiert av) det offentlige, uavhengig av organisasjonsform, i størst mulig grad må likebehandles. Like konkurransevilkår er en forutsetning for at konkurranse mellom ulike kvalifiserte tjenestetilbydere skal ha tilsiktet effekt som effektivt virkemiddel for å fremme forbedringer og økt produktivitet i tjenestene.

Hvis forslaget om kompensasjon for historiske pensjonsforpliktelser gjennomføres vil NHO spesielt påpeke at det da må anses at det er ryddet i historiske forhold, og at det fremover må være betingelser på like vilkår.

Alternative pensjonsordninger

Avslutningsvis ser NHO grunn til å knytte en kommentar til utvalgets beskrivelse av en pensjonsordning etter tjenstepensjonsloven (hybridordning) som et godt alternativ til en ytelsespensjonsordning. Markedet for hybridpensjon er svært lite, og den klart dominerende formen for tjenstepensjon i privat sektor er innskuddspensjon. NHO ser grunn til å påpeke at innskuddspensjonsordninger er et like egnet alternativ.

Med vennlig hilsen
Næringslivets Hovedorganisasjon
Avdeling Pensjon og forsikring

Kristin Diserud Mildal
Avdelingsdirektør

